

[היה מקום לדון על החלק בפדיון הדירה כפי שזיכרה כב' ביה"ד בפסה"ד (סעיף ט') אולם לא ניכנס לסוגיא זו, מאחר שלא בא ערעור ע"ז מצד הבעל].

כן אין אנו רואים ממש בטענה על העלם סכום כסף בדולרים שהיה בבית לפי טענת האשה, וזה היה ודאי על ידי הבעל, מהנימוק שנתפרש בפסה"ד, וגם משום שעיקר הטענה על העלמות הכסף עלה בפני ביה"ד על ידי הבעל דוקא, (פרטיכל מיום א' ניסן תשל"ה עמ' ב'): ב"כ הבעל - בבית היה עשרת אלפים דולר והיא הוציאה מהבית. וכו' האשה מכחישה את סכום הדולרים, ומודה על 0572 דולר, וזה נעלם, נראה שהוא לקח. "אני לא לקחתי". (לא ברור אם מלים האחרונות הוא המשך דברי האשה, או שהיא תשובת הבעל).

מנוסח הדברים הללו נראה שאז לא עלה על דעת האשה להעלות זאת כתביעה נגד הבעל, אדרבא הבעל הוא שהזכיר לראשונה את ענין הדולרים כתביעה נגדה, והאשה אמרה דבריה כהתגוננות.

לא נוכל להתערב גם במה שפסק כב' ביה"ד בענין הבעלות על המניות והכספים שבבנק, שפסקו מדין ספק המוציא מחבירו עליו הראיה.

עפ"י כל הנ"ל אנו פוסקים:

- א. אין האשה חייבת לקבל ג"פ, אלא א"כ יבואו לידי הסכמה, וסעיף א' של פסה"ד נשוא הערעור בטל.
- ב. כן מתבטלים סעיפים ג' וד' מפסה"ד נשוא הערעור, ועל הבעל להחזיר לאשה את החלק שנתנה לו בדירתה, ורישום חצי דירת האשה שנרשם במשרד ספרי האחוזה על שם הבעל בטל, והאשה רשאית וזכאית להחזיר רישום כל הדירה על שמה בלבד.
- ג. שאר הסעיפים שבפסק הדין שרירים וקיימים.

סימן נב : מתנות הנשואין וקנין הטאבו

לפנינו ערעור על פס"ד של כב' ביה"ד האזורי לת"א מיום י"ד אד"א תשל"ח (תיק לז7210 / -פורסם בפד"ר כרך י"א עמוד 116), האומר:

"א. הצדדים יתגרשו בג"פ כד"ת בהתאם להסכמתם.

ב. דירת המגורים הרשומה על שם שניהם תחולק ביניהם בחלקים שוים המשכנתא תשולם ע"י שניהם שוה בשוה. ג. אין לחייב את הבעל במזונות האשה".

הערעור הוגש ע"י האשה ונסב על סעיפים ב' וג' של פסה"ד.

גוף העובדות, כפי שסוכמו ע"י אחד הדיינים עם מתן הנימוקים לפסה"ד, הם כדלהלן:

"הצדדים נישאו בתאריך 17.6.75 בתאריך ו' אדר תשל"ז הגיש הבעל תביעת גירושין שבה כרך את ענין המזונות. טענתו היתה כי האשה מסרבת לקיים עמו יחסי אישות. בתאריך כ"א אדר תשל"ז הגישה האשה תביעת מזונות. על טענתו של הבעל השיבה, כי הבעל חסר כוח גברא ואינו מסוגל לקיים יחסי אישות. לביסוס טענתה הציגה האשה אישור רפואי של ד"ר אוקסהורן, המאשר כי קרום הבתולים שלם. האישור ניתן ב-22.4.77 הבעל הציג תעודה מד"ר לוונטל (מתאריך 11.11.77) שבה נאמר כי "הבעל בריא לחלוטין מבחינת אפשרות קיום יחסי מין ומסוגל לקיים יחסי מין ואינו אימפוטנט וכן מסוגל להפרות אשה".

בית הדין לא נכנס לבירור הסוגיה הרפואית ותעודות הרופאים, משום שהצדדים הסכימו כבר בישיבה הראשונה להתגרש. סלע המחלוקת המעכב את הגירושין היא דירת הזוג הרשומה ע"ש שניהם. לטענתה של האשה נרכשה הדירה כולה ע"י אבי האשה, במחיר 130,000 ל"י ומשכנתא 40,000 ל"י, ואילו הבעל תרם רק את הוצאות החתונה (שנערכה באולם "גן-אורנים") הבעל טען כי ניתן על ידו סכום של 40-45 אלף ל"י במזומן 13,200 - ל"י ששולם על ידו ע"י המשכנתא. לדבריו, נוצרה קופה משותפת שממנה מומנה הדירה והחתונה. אולם גם הוא מודה שרוב הסכום ניתן ע"י הורי האשה.

הבעל דורש את מחצית הדירה בנימוקים אלו: א) יצירת ה"קופה המשותפת" היא בבחינת "השותפים שהטילו לכיס" שמבואר בשו"ע חו"מ (סי' קע"ו סעיף ה') שהריוח הוא בשוה, ולא לפי ההשקעה; ב) החוזה והרישום בטאבו שנעשו ע"ש שניהם, מהווה מתנה מצידה של האשה על חציה של הדירה, בפרט שהרישום בטאבו נעשה כשנה אחת הנישואין.

ב"כ האשה מתנגד לתת לבעל כל חלק בדירה, כאמור לעיל. נוסף לכך הגישה האשה תביעות שונות למזונות, לצו מניעה ולהחזרת חפצים.

עד כאן העובדות העיקריות שבתיק.

הנימוקים לפסה"ד ניתנו ע"י שנים מהדיינים, ותוכנם ניתן בזה.

כותב האחד:

דוחה טענות הבעל על יצירת "קופה משותפת" של בני הזוג שרווחיה מתחלקים בשוה; קובע שהרישום בטאבו מהווה קנין, ואין לראות במקרה דנן את הרישום כאילו נעשה רק למראית עין; קובע שיש לקבל טענת הבעל, שאעפ"י שלא הושקע על ידו ברכישת הדירה רק סכום מצומצם (על גודל הסכום יש, כאמור, הכחשות בין הצדדים) מכל מקום מאחר שהרישום בטאבו נעשה על שם שניהם, יש לראות את זה כמתנה

לבעל מטעם אבי האשה, וכלשונו: "רכישת הדירה ע"י הורי הכלה בלבד ורישום מחציתה ע"ש החתן, הוא חזיון נפרץ המהווה חלק מהסכם הנישואין".

השאלה העיקרית שיש לדון בה היא, אם המתנה הזאת חוזרת לאשה אגב הגירושין, מאחר שניתנה לצורך הנישואין, ובגירושין מתפרק קשר זה, או שמא אינה חוזרת, כיון שלא נאמר בה שום תנאי.

להכרעה בנידון מביא תש"ו ה"חתם סופר" (אבה"ע, ח"א, עמ' קמ"א) הפוסק שמתנות שהחתן מקבל אינן חוזרות, אפילו אם מגרשה שלא בסיבת האשה. ורק אם נתגלה שעצם המתנה היתה בטעות, כגון שהיתה אסורה עליו, וכל כיוצא בזה אז המתנה בטילה.

ועל פי זה דן בנידון דידן, שאם כטענות האשה שאין לו גבורת אנשים, הרי זה כטעות בעצם המתנה, והיא בטלה. אולם מאחר ויש בנקודה זו הכחשה בין הצדדים, ולטענת הבעל, הגורם היתה דוקא האשה, ולפי זה הן לא היתה טעות בשעת מתן המתנה, על כן היא קיימת, כפי פסקו של ה"חתם סופר" הנ"ל. ומכיון שהדבר נתון בספק, אין להוציא מיד הבעל המוחזק.

עוד הביא מתשובות המב"ט (ח"א, סי' כ"ט) שהעלה בענין חזרת מתנות הנישואין באלמנות או בגירושין:

"אם הם מתנות שמשמשים לשניהם נראה שאם הם מקרוביה תקח אותם בלי שומא".

ומאידך כתב בתשובה אחרת (ח"ב, סי' פ'):

"שגם כלי תשמיש הבית שניתנו מאבי הכלה לבעל, שאפי' נתנום קרובי האשה, מ"מ הכל שלו. וכו'. אבל בסי' כ"ט מיירי בדברים המיוחדים לו ולה, כגון טבעת שיכול הוא לשומו על אצבעו וגם היא, ואולי גם מצעות המטה החשובים שעושים לשניהם ממש... בזה תליא אם קרובותיה נותנים הם שלה ואינם נישומים".

ולפי דברי האמת הללו, הרי נידון שלנו שאבי האשה שילם עבור הדירה שתהא רשומה על שם שניהם, הרי זה בגדר מתנה "בדברים המיוחדים לו ולה", כהא דסי' כ"ט של המב"ט. ושלא כמו "כלי הבית הנקראים על שם הבעל", אעפ"י ששניהם משתמשים בזה. ובזה הרי הכריע המב"ט שהם שלה באלמנות וגירושין.

"דכל שאינו תכשיט לה על הסתם הוא מתנה לחתן על הכלה שישתמשו שניהם בו בבית, והרי הוא ככל כלי הבית שהם שלו".

ועמד ב"כנסת הגדולה", והובאו דבריו גם ב"באר היטב" (סי' צ"ט), שדברי המב"ט סתרי אהדדי. ועל פי זה מסיק בנימוקים הנ"ל:

"ברור איפוא, שמספק לא נוכל להוציא מן הבעל".

מוסיף דין השני בנימוקיו, שנידוננו עדיף מהא דה"חתם סופר", שהרי לפי טענת הבעל היא הגורמת, ונמצא כאילו מוציאה שלא לרצונו. ואעפ"י שהאשה מכחישתו, ולטענתה הוא הגורם, מכל מקום מספק אין להוציא מידי הבעל המוחזק.

כן הוא מעיר כי:

"קשה מאד לבא כאן בטענת אדעתא למיפק לא נתנה לו, שהרי רשמו חצי הדירה בטאבו על שמו, כעבור שנה וחצי מהנישואין, ולדבריה כבר נוכחה אז שאין לו כוח גברא, ובכל זאת רשמו הדירה גם על שמו והדבר אומר דרשני".

על סמך כל הנ"ל נפסק בפסה"ד על חלוקת הדירה חלק כחלק. אף תביעת המזונות של האשה נדחתה, מכיון שהבעל מוכן לגרשה והאשה "אינה עמו".

עיינו בטענות הצדדים ובחומר שבתיקים, וזה אשר עלה בידנו.

הנה כפי שראינו מנימוקי הדיינים, הפסיקה שהבעל זוכה במחצית הדירה שנרשמה על שמו היא מצד הספק שלא הוכרע בטענות הצדדים המכחישים זה את זה, וכדין המוציא מחברו עליו הראיה. אולם, לפי זה, הן היה צורך לברר במידת האפשר, את נכונית הטענות, מה שלא נעשה, כפי שמציין בראשית דבריו אחד הדיינים: "בית הדין לא נכנס לבירור הסוגיה הרפואית ותעודות הרופאים" (וכפי שהעיר במאמר מוסגר, התעודה הרפואית שהציג הבעל מעוררת פקפוקים) משום שהצדדים הסכימו כבר בישיבה הראשונה להתגרש.

אך, הרי "מהסוגיה הרפואית ותעודות הרופאים" יש תוצאות לענין הבעלות על הדירה. ואם כן, היה צורך לברר ענין זה גם אם הצדדים מסכימים לעצם הגירושין. ולפי הפרוטוקול וכן בסיכומי ב"כ האשה הועלה הצורך בבדיקת התיק הרפואי של הבעל שנמצא בתחנה לבריאות הנפש, כפי שצוין שם. אולם ביה"ד משום מה התעלם מזה. וכן לא הוזמן הרופא שהוציא התעודה הרפואית של הבעל לצורך חקירה. ואף אם היה מתברר שאין קיימת אפשרות לבא לידי בירור אמיתות הטענות, כי אז הרי על כל פנים עסק שבועה ביניהם, ואם לפי ראיות עיני הדיינים אין מן הראוי להטיל שבועה, היה צריך לפשר, כמקובל במקרים מעין אלה.

ובאשר לדיון בסתירה שבשתי תשובות המב"ט בנידון מתנות שניתנו מצד קרובי האשה, שגם בזה מסתמך פסה"ד נשוא הערעור שמטעם זה יש לראות הדבר כספק ויש לזכות את הבעל מספק מצד שהוא מוחזק.

הנה לפנינו תשובת ה"חתם סופר" (אבה"ע, סי' קמ"ט, והו"ד ב"פתחי תשובה" סי' צ"ט), בהם מיישב את מה שנראה כסתירה לכאורה:

דלק"מ בשנעין בטעם הדבר שכי' סי' פ' שיהיה שלו משום שהם ככלי הבית שנקראים על שם הבעל וע"ש שכי' כן בפירוש, וכו'. נראה מזה, אעפ"י ששניהם משתמשים אין זה נקרא תשמיש שניהם, כי גם כל אוכלי שולחנו

משתמשים בו... והכל לכבודו נקרא על שמו, והו"ל המתוקן לבעל, שאפי' נתנום קרובי האשה, מ"מ הכל שלו, וכו'. אבל בסי' כ"ט מיירי בדברים המיוחדים לו ולה, כגון טבעת שיכול הוא לשומו על אצבעו וגם היא, ואולי גם מצעות המטה החשובים שעושים לשניהם ממש... בזה תליא אם קרובותיה נותנים הם שלה ואינם נישומים.

ולפי דברי האמת הללו, הרי נידון שלנו שאבי האשה שילם עבור הדירה שתהא רשומה על שם שניהם, הרי זה בגדר מתנה "בדברים המיוחדים לו ולה" כהא דסי' כ"ט של המבי"ט ושלא כמו כלי הבית הנקראים "על שם הבעל" אעפ"י ששניהם משתמשים בזה. ובזה הרי הכריע המבי"ט שהם שלה באלמנות וגירושין.

אך כל זה לפי דרך האמור בנימוקי פסה"ד בהתיחסות לדברי המבי"ט. אולם יש לדחות, כי עד כאן לא אמר המבי"ט אלא באופן שהגירושין לא באו בגרמת האשה. מה שאין כן בנידון דידן, שלפי טענות הבעל, האשה היא הגורמת, ובזה הן כבר העלו שיש לזכות את הבעל מספק מדין מוחזק.

ושבו לפי זה חוזרים הדברים שנאמרו לעיל, שטרם נקבע זכאות הבעל שאינה אלא מכוח ספק והמוציא מחברו עליו הראיה, יש לעשות הכל בכדי לברר את נכונות הטענות ההדדיות.

ברם, האמת נראית, שבנידון דידן, אין לזכות הבעל אפילו לפי טענתו. כי לפי תאורו, נמנעה האשה מלהזקק לו בגלל שהיתה מתאוננת תדיר על כאבי ראש ועייפות וכו'. ובסיכומי הבעל, בהסבירו את הסיבה על המנעותו מלתבוע גירושין במשך זמן של שנתים מאז הנישואין בעוד שלדבריו התחילו "הסיכסוכים מיד בירח הדבש" שהרי מודה שלא בא עליה אפילו ביאה ראשונה, שאין חולק שהיא עדיין בבתוליה, מפני:

שהרי אצל האשה זו בעיה פסיכולוגית ולכן ציפה שהזמן יעשה את שלו (סוף עמוד 1 של סיכומי התובע).

ונוסיף, גם אנו, שגם אם נכונה טענת הבעל, שהעיכוב היה מצד האשה שסירבה להזקק לו, הרי ודאי שלא היה זה במרד ובמעל, כיון שזה התחיל מיד עם הכלולות "מיד בירח הדבש". והרי אין טוען שהנישואין היו בכפיה, והכל יודעים כלה וכו' ומניעת עונה עינוי מקרי. ואם אכן סירבה האשה כבר מראשית הנישואין ממש, בהכרח שיש כאן גורמים פסיכולוגיים או גופניים שהביאוה לזה. ואם אמנם זה גופא מוס יקרא, מכל מקום דין מורדת אין לה, ושייך כל כהאי גוונא סברת המבי"ט במה שפסק בסי' כ"ט שמה שניתן לשניהם בדוקא, ונקרא על שם שניהם, כל שניתן ע"י קרובי האשה, כשבא לגרשה נוטלתם בלי שומא. כי על דעת כן ניתנו, ששניהם יוכלו ליהנות מזה בתור בעל ואשה, וכל שנפרדת החבילה, אין בכוננת הנותן לזכות את הבעל בכל מאומה, וחוזרת המתנה והיא רק לאשה.

[בנימוקים הנ"ל מביא עוד מה שהבאנו בפסק דין (סי' נא) מהמאירי, שגם במורדת נוטלת כל מה שנתנה לו, ותמה בזה והשאיר המאירי בצ"ע, ואם כי מקום אתנו להסביר המאירי אין כאן מקומו. ואין המאירי זקוק לסניגורין מאתנו.

אולם, לא מצינו דבריו של המאירי אלא במתנות שהאשה עצמה נותנת לבעלה, שבזה הוא שאמר שעל מנת למיפק לא נתנה, אפילו כשהיא הגורמת (שהרי דרך איש ישר בעיניו, ולדעתה ודאי צודקת היא במרידתה). ולא כן, בקרובי האשה שנתנו לבעל מתנות, בעוד שחיו בשלום ושלוה, וכסברת הגאונים דשדרו ממתנת. ע"כ אין הנידון שלנו שייך למאירי, דהכא המתנה היא מאבי האשה, ולא היא שנתנה לבעל].

עוד העיר בנימוקים כנ"ל, דקשה לקבל טענת האשה, שהרי ההעברה בטאבו נעשתה כשנה וחצי אחר הנישואין, כשכבר היה ברור לאשה, לפי טענתה, שאין לו כוח גברא. אך איך שלא יהיה, הן התנהגות זו לא תוסבר. כי לפי העובדות הם חיו כבר בפירוד באותה שעה, והוציאה אותו, לטענת הבעל עצמו מחדר המטות, אם כן התמיה במקומה, האם במצב זה מתקבל על הדעת מתן מתנות, ולא בסכומים מזערים, מהאשה לבעל. על כרחך אתה אומר, שהואיל וזכרון הדברים נעשה עוד לפני החתונה ע"ש שניהם, והתחייבות הקבלן בהתאם לזה היתה להעביר בטאבו ע"ש שניהם, לא היתה דרך אחרת בפני האשה כי אם לבצע בטאבו את ההעברה כפי שנכתב בזכרון הדברים. אין איפוא לראות בזה מתנה שבאותה שעה של הרשימה בטאבו, אלא כהמשך הכרחי של הפעולה הקודמת, תוך מחשבה של התדיינות בין הצדדים יותר מאוחר.

זאת ועוד, ב"חתם סופר" סי' קמ"א הנ"ל כתב לענין מתנות הבעל לאשה:

אומדנא הוא שלא נתן לה מתנות אלא משום חיבת ביאה שלה. ועל יסוד זה כל הדיונים שם, בגוונא שהיתה ביאה אסורה, וכן ביאה שהיא סכנה לו שבזה מסופק בגוונא שלא ידע מזה בשעת ביאה דשמא "בשעת בעילה ראשונה לא ידע מזה כלום, היתה חביבה בעיניו וגמר והקנה".

שמענו מזה, שאותו דין שנאמר לענין תוספת כתובה, שלא כתב לה אלא משום חיבת ביאה (סי' ס"א) הוא הדין כל מתנות שניתן לה אגב נישואיה דיינין להו באותו גדר.

והנה שם דן ומקיש לזה מתנות הניתנים לבעל:

ונלמוד מהא דגם מה שכתב גבי בעל שכל מתנות הם שלו, ואפי' מגרשה מרצונו ממחרת יום חופתו מ"מ היינו דוקא אם לא יתגלה בבירור שכבר היתה שנואה בעיניו קודם לכן וכו' כיון דבשעת מעשה הי' שוואה אין כאן מתנה לפי האומדנא.

ומעתה נידון גם אנו, דכל כהאי גוונא שלא היתה חיבת ביאה, כשם שלגבי האשה מתנות שניתנו לה חוזרות, כמו תוספת כתובה, כן מתנות שניתנו לבעל, רק מצד חיבת ביאה ניתנו, ולא בגוונא שלא היתה חיבת ביאה. וכמו שכתוב (סנהדרין כ"ב ע"ב) אין אשה כורתת ברית אלא למי שעשאה כלי.

והנה בנידוננו, שאין חולק שלא היתה השרת בתולים, אם כן לא היתה אפילו הכנסת עטרה כדין העראה כדכתבו התוס' מדיוק הגמרא סנהדרין דף ע"ג ע"ב, שבהעראה יש השרת בתולים (תוס' שם, ד"ה מאונא ויבמות דף נ"ט, ד"ה

אלא ועיין עוד באריכות ב"נודע ביהודה" תנינא סי' כ"ג) וכיון שכן הרי לא היתה כאן ביאה וממילא אין גם חיבת ביאה (וכזאת כתב ב"כ הבעל עצמו בטענותיו לפוטרו מטעם זה מתוספת כתובתה). ובכהאי גוונא אין לה תוספת כתובה ומתנות שקיבלה חוזרות. ואם כן הוא הדין מתנות שקיבל החתן, שכנ"ל משווה ה"חתם סופר" זה לזה, שאין המתנות נקנות לו אלא כשהיתה חיבת ביאה.

אכן יש לומר, דעד כאן לא אמרינן שהכל תלוי בחיבת ביאה, אין זה אלא במתנות שהחתן והכלה נותנים זה לזה, דבזה בביאה תליא, וכל שאין חיבת ביאה איכא אומדנא דלא על מנת כן ניתנו, מה שאין כן מתנות של קרובי החתן והכלה, הן ניתנו מצד עצם הנישואין ולא תלוי בחיבת ביאה כלל (ואם כי מה"חתם סופר" משמע דאינו מבדיל בין מתנות שבינם לבין עצמם בין מתנות הקרובים, אך אין זה מוכרח).

ועיין עוד ב"פתחי תשובה" סי' ס"א סק"ז שהביא מסי' "משפטים ישרים", שאם לא היתה חופה הראויה לביאה מצד גורמי חולי דבזה ודאי אין חופה קונה. א"כ נראה שבכהאי גוונא ודאי מתנות הקרובים הן מצד החתן והן מצד הכלה, חוזרות, שלא ניתנו אלא בגלל נישואיהם, ואילו בכהאי גוונא אין כאן גדר נישואין כלל, והוי אומדנא שלא על מנת כן ניתנו.

ואם אמנם ה"שער המלך" תמה עליו, אבל ב"פתחי תשובה" שם הוכיח שגם דעת הרמ"א היא כן להלכה שכל כהאי גוונא שאינה ראויה לביאה אין בזה דין חופה. ואם כן אין עליה דין נשואה כלל.

ולפי זה גם לפי טענת הבעל, שלא היתה כאן ביאה שיש עמה חיבת ביאה, גם אם זהו עקב חולי האשה, כטענתו, מכל מקום אין בזה דין חופה, ואין עליה תורת נשואה, אלא מקודשת בלבד. ובכהאי גוונא מתנות שניתנות לבעל לשם נישואין, כיון שאין כאן נישואין, מתנות אלה חוזרות.

והנה לפי האמור שאין לזכות את הבעל, במה שניתן לו בשעתו מתנה, עדיין צריך בירור ביחס לאותו סכום שלטענתו הושקע בדירה מכספו, הוכחה ברורה, ולפנינו אף הודאה מב"כ האשה - קיימת, רק ע"ס עשרת אלפים ל"י. אולם לטענת הבעל השקיע סך 45 אלף (בטענתו לפני ביה"ד נקב את הסכום 35 עד 40 אלף. אולם כנראה הכוונה היא, בנוסף לסכומים שלטענתו נתנם במזומנים לאבי האשה, גם עשרת אלפים הל"י שעליה יש הוכחה ברורה כנ"ל).

אך בעיון יותר מדוקדק, הרי הסכום 45 אלף שנקב בפנינו ב"כ הבעל, היה מיועד בחלקו לצורך החתונה, שהיתה מפוארת, ועלתה לטענת האשה, שלא הוכחה, בסך ארבעים אלף ל"י, וכיון שכן, הרי גם לפי טענתו לא השקיע אלא סך עשרים וחמש אלף ל"י בדירה עצמה. וכאמור לא הוכיח אלא סך עשרת אלפים ל"י. ואילו על השקעת הסכומים מטעם האשה לפנינו הוכחות ואסמכתאות ברורות בתיק.

ונראה להטיל פשרה באשר לסכום השנוי במחלוקת, ויקבל הבעל חלקו בדירה לפי ערך יחסי של השקעה בסך עשרים אלף, ויכלול זה גם מה ששילם לדבריו ע"ח המשכנתא. ולפי ערך חלקו הנ"ל, יקבל מהאשה ביום הגירושין עפ"י הערכת חלק זה לפי מחירו כיום הזה.

בהתאם לכל האמור יש לפסוק:

א. הערעור על סעיף ב' של פסק הדין מתקבל, והבעל יקבל מהאשה עם הגירושין הסכום, אחר שיוערך חלקו עפ"י הקוים שפורטו לעיל.

ב. הערעור על סעיף ג' נדחה.

סימן נג : תביעת כתובה לאחר הסכם גירושין

כבי ביה"ד בפסק דינו נשוא הערעור מסתמך על שלושה נימוקים לדחיית התביעה:

- בהופעת הצדדים בפנינו ביום כ"ג כסלו תשל"ו הוצהר שכל הענינים הכספיים סודרו בביהמ"ש פ.
 - מאחר שכפי שנהוג בביה"ד לגיטין שהצדדים מצהירים שכל הענינים הכספיים סודרו ואין להם תביעות זע"ז, כולל הכתובה, הרי שיש להניח שעובר לסידור הגט מחלה האשה על הכתובה וכו'.
 - בהסכם שאושר בבית המשפט הוסכם ביניהם שהסכום שייגבה ממכירת הדירה יחולק ביניהם 65% לאשה 35% לבעל, ואם כדברי התובעת שלא ויתרה על הכתובה - מדוע לא קיזזה את סכום הכתובה מתוך הסכום שנקבה ממכירת הדירה?
- אולם לאחר העיון בתיקי ביה"ד האזורי, כל הנימוקים הנ"ל אין להם מעמד. אשר לנימוק א':

בפרוטוקול משיבה זו שנתקיימה בנוכחות הצדדים ובאי כוחם אומר ב"כ הבעל:

"כל הענינים הכספיים סודרו בבית המשפט אצל השופט שינבויס, וחזקה עליו שעשה בסדר בלי סנקציות, אין בידינו הסכם הגירושין וכו'". ומכיון שזה נאמר בנוכחות האשה ובא כוחה, והם לא העירו מאומה, לכאורה בצדק היא קביעת כבי ביה"ד שהוצהר בפניהם על זה, היינו שגם האשה הסכימה על נכונות הדברים. ואמנם פשוט לשון זו האומרת "כל הענינים הכספיים סודרו", נראית שזה כולל גם את חוב הכתובה.

אולם הן, כפי שמבואר בהמשך דברי ב"כ הבעל עצמו, הרי זה בהסתמכות על מה שסודר בפני השופט שינבויס "וחזקה עליו שעשה בסדר בלי סנקציות, אין בידינו הסכם הגירושין". והרי בהסכם גירושין זה שמסתמכים עליו, והוא נמצא עכשו לפנינו בתיק, שהוא הוא הסיכום של מה שהוסכם עליו בפני השופט ש. הנ"ל, מדובר על הסדר מכירת הדירה של הצדדים וחלוקת הכספים ביניהם שיעשה במעמד הגט (סעיף 9), ולא רק שלא נזכר בו מאומה על ויתור

